

S?n?f ?çi ?stenmeyen Ö?renci Davran??lar?na Yönelik Ö?retmen Tutumlar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *S?n?f ?çi ?stenmeyen Ö?renci Davran??lar?na Yönelik Ö?retmen Tutumlar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30296>

Özet

Sınıf İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Yönelik Öğretmen Tutumları Ölçeği (TOAD), sınıf ortamında karşılaşılan **istenmeyen öğrenci davranışlarına** yönelik öğretmenlerin sahip olduğu duygusal ve davranışsal tutumları belirlemek amacıyla 2011 yılında geliştirilmiş özgün bir ölçektir. Ölçek, öğretmenlerin bu tür davranışlara karşı geliştirdikleri duygusal tepkileri ve eyleme dönük eğilimleri sistematik olarak ölçmeyi hedefler. Bu araç, eğitim psikolojisi ve rehberlik alanındaki araştırmacılar için öğretmenlerin sınıf yönetimi yaklaşımları ve disiplin stratejilerini anlamada önemli bir veri kaynağı sağlamaktadır. Ölçek, 5'li Likert tipinde derecelendirilmiştir.

Yapılan psikometrik analizler, ölçeğin iki faktörlü bir yapıya (Duygusal ve Davranışsal Boyutlar) sahip olduğunu göstermiştir; yüksek iç tutarlılık (Cronbach Alpha = 0.85) ve kabul edilebilir uyum indeksleri ile yapı geçerliliği kanıtlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen tutumları, sınıf yönetimi, istenmeyen öğrenci davranışları, duygusal boyut, davranışsal boyut, Likert ölçeği, psikometrik.

Yazarlar

Fuat Tanhan, Esra Şentürk

Amaç

Ölçeğin temel amacı, öğretmenlerin sınıf içinde ders akışını bozan ve öğrenme ortamını olumsuz etkileyen istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı sergiledikleri tutumları ölçmektir. Bu tutumlar, öğretmenlerin hem içsel (duygusal) tepkilerini hem de dışsal (ceza, uyarı vb.) davranışlarını kapsamaktadır.

Bu ölçek, öğretmenlerin disiplin anlayışları ve problem davranışlara verdikleri tepkilerin doğasını belirleyerek, eğitim fakültelerinde ve hizmet içi eğitimlerde sınıf yönetimi becerilerinin geliştirilmesine yönelik hedefe odaklı müdahale programlarının tasarlanmasına bilimsel zemin hazırlamaktadır.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

Sınıf İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Yönelik Öğretmen Tutumları Ölçeği, tutum yapısını iki temel faktör altında incelemektedir. Bu boyutlar, öğretmenlerin öğrenci

davran??lar?na verdi?i tepkinin hem içsel hem de d??sal bile?enlerini temsil eder.

Duyu?sal Boyut: Bu 11 maddelik boyut, ö?retmenin istenmeyen ö?renci davran??lar? kar??s?nda ya?ad??? duygusal yo?unlu?u ve tepkileri (örne?in, öfke, sinirlilik, kayg?) ölçmektedir.

Davran??sal Boyut: Bu 5 maddelik boyut, ö?retmenin istenmeyen davran??lar? kar??s?nda gösterme e?iliminde oldu?u somut eylemleri ve disiplin yöntemlerini (örne?in, cezalandırma, uyarma, s?n?ftan ç?karma) ölçmektedir.

Geçerlik

Ölçe?in yapı geçerli?i, Doğrulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile test edilmi?tir. Analiz sonuçlar?, iki faktörlü yapı?n kabul edilebilir düzeyde uyum sa?lad???n? göstermektedir. Modelin uygunlu?una ili?kin hesaplanan uyum indeksleri ?öyledir:

RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation): 0.084

CFI (Comparative Fit Index): 0.93

GFI (Goodness of Fit Index): 0.89

RMR (Root Mean Square Residual): 0.081

AGFI (Adjusted Goodness of Fit Index): 0.85

Ayr?ca, modelin ki-kare/serbestlik derecesi oran? ($\chi^2/sd = 366.54/103$) 3.55 olarak hesaplanm??tır. Bu oran, sosyal bilimler ara?tırmalar? için genel kabul gören s?n?rlar?n içinde olup, ölçe?in teorik yapı?s?n?n verilerle uyumlu oldu?unu ve geçerli oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, maddelerin iç tutarlılı??? (Cronbach Alpha katsay?s?) hesaplanarak de?erlendirilmi?tir. Ölçe?in genel iç tutarlılık katsay?s? **0.85** olarak bulunmu?tur, bu da ölçe?in yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Alt boyutlar?n iç tutarlılık katsayılar? da kabul edilebilir düzeydedir. Duyu?sal ve Davran??sal Boyutlar? için bu katsayılar 0.78 ile 0.82 arasında de?mektedir. Bu bulgular, ölçe?in farklı faktörlerdeki maddelerin kendi içlerinde tutarlı ölçümler yapt???n? doğrulamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçek, Doğrulay?c? Faktör Analizi sonuçlar?na göre iki ana faktörden olmaktadır: Duyu?sal Boyut (11 madde) ve Davran??sal Boyut (5 madde). Bu iki boyut, ö?retmenlerin istenmeyen

davranışlara yönelik tutumların kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesini sağlamaktadır. Faktör yapısı, öğretmenlerin tepkilerinin hem duygusal hem de eylemsel yönlerini ayrı ayrı ölçerek yapısal netlik sunmaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (1= Hiç Katılmıyorum - 5= Tamamen Katılıyorum)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Öğretmenler (Sınıf ve Branş Öğretmenleri)

Age Group: Yetişkin (Öğretmenlik mesleğini icra edenler)

Population Details: Türkiye'deki ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenler örneklem olarak kullanılmaktadır.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Sınıf disiplini, eğitim psikolojisi, öğretmen tepkileri, yapısal etiklik modellemesi, Cronbach Alpha, okul yönetimi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut Bilgi Yok

Affiliation Email addresses: ftanhan@yyu.edu.tr

Correspondence Address: Fuat Tanhan (Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2011 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı ve izinleri hakkında bilgi almak için sorumlu yazar Fuat Tanhan ile ftanhan@yyu.edu.tr adresi üzerinden iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik çalışmalarda etik kurallar çerçevesinde yazar onayı alınması önerilir.

Ölçeğin orijinal PDF versiyonu aşağıdaki adresten indirilebilir: [sınıf-ici-istenmeyen-ogrenci-](#)

[davranislarina-yonelik-ogretmen-tutumlari-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Tanhan, F. ve Şentürk, E. (2011). Sınıf içi öğrenmeyen öğrenci Davranışlarına Yönelik Öğretmen Tutumları Ölçeğinin geliştirilmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(35), 44-53.

Makalenin tam metnine DergiPark üzerinden erişim sağlanabilir: dergipark.ulakbim.gov.tr

Sınıf içi öğrenmeyen öğrenci Davranışlarına Yönelik Öğretmen Tutumları Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Duyusal Boyut (11m): Öğrencilerin ders esnasında ders dışı bir işle ilgilenmesi beni öfkelenendirir.

Davranışsal Boyut (5m): Ders esnasında arkadaşın rahatsız eden (itme, vurma, eyleşme vb.) öğrenciyi cezalandırırım.